

DE BIJLMERWEIDE MET ANDERE OGEN

Waling Lopez

ONDER HET VELD

"Seth? Ben je in de buurt?"

De vraag trilde door een dunne ader van water maar werd gedempt door het veen onder de oppervlakte van het maaiveld. Seth kon alleen de vragende klank waarnemen maar niet de vraag zelf. Met inspanning zond hij een wedervraag: "Welke ben jij?"

"Ik ben Turen. Ik heb hulp nodig."

Turen. Hulp? Seth herinnerde zich Turen. Heel lang geleden toen ze nog met z'n honderden waren. Sindsdien waren de meesten overleden door gebrek aan silicaten, zout, en de gestage verontreiniging van hun gebied. "Hoe kan ik je helpen?"

"Ik ben verdwaald. Ik verplaatste mij door een stroom ziltig water en kwam naar boven om mij te oriënteren. Ik ben in een ruimte omringd door buizen en harde wanden. Boven mij is het ook hard, als steen. Weer daar boven geluiden. Waar ben ik?"

Seth schrok. Turen was natuurlijk beland onder het gebied waar ze van verdrongen waren, waar het water was verdwenen, waar alles boven steenhard was, vervuild, en dan ging je dood. "Ga terug hoe je gekomen bent!" waarschuwde hij, "verwijder je ver van die plek!" Eerst dacht hij dat zij hem niet gehoord had, het duurde zo lang. Maar dan: "Ik weet het niet. Ik ben moe. Ik ga het proberen."

Ik ben hier vaak geweest. In de zomer staat het veld vol met boterbloemen en hier en daar een klapproos. Langs de dijk is een manege met hoofdzakelijk meisjes en jongedames die zich met de paarden en pony's bezighouden. Er zijn vijvers met riet en linden en enkele wilgen aan de oevers. Ik kwam hier regelmatig langs op weg naar de Gaasperplas. In het begin was het veld voor mij niets anders dan een mooie, vredige plek.

Langzaamaan, echter, begon ik een onbehagen te voelen, alsof zich onder die bloemenweelde iets onheilspellends

afspeelde. Tot ik op een keer niet lang bleef en verder fietste. Het was een week later, op de terugweg vanuit Driemond, dat ik weer bij hetzelfde veld stopte. Het onaangename gevoel van eerder kwam terug. Ik weet het aan mijn weerzin om naar de drukke binnenstad terug te gaan.

Een jaar verstreek, voordat ik er weer heen ging. Ik ontvluchtte de drukte van het centrum en kwam vanuit de schaduw daar in de volle zon, het felgroene gras waartussen de bloemen schitterden in het licht, en de hemel grillig weerkaatst werd in het water van de vijver. Maar op het moment dat ik van mijn fiets stapte kwam het oude ongemak weer terug, nog erger dan voorheen. Het was alsof een schaduw langzaamaan steeds dichterbij kwam. Ik redeneerde voor mijzelf dat mijn inspannende leven mij onnodig bezorgd maakte.

Ik vroeg eens aan een boer die in dit gebied al zijn hele leven had gewoond of er ooit iets vreemds of dramatisch was gebeurd in of rondom dat veld. Hij ontkende dat daar iets belangrijks of ongewoons was gebeurd. Absoluut niets.

Seth bouwde gestaag door. Hoe meer hij bouwde, des te meer plezier hij ondervond. Warm zonlicht schemerde naar beneden; een lauw lentebriesje bewoog de lucht rondom terwijl hij gelukkig zijn taak vervulde. Wanneer het materiaal op was nam hij een pauze en rustte uit. Zijn bouwsel was niet ruim; het was meer de basis voor de toekomst, niet het eindresultaat. Een deel van zijn brein herkende dit, een ander deel was ontroerd door opwinding en trots. Het was net groot genoeg om erin te passen. Hij kroop door de toegangstunnel en rolde zich binnen op in een tevreden bal.

Tegelijkertijd maakte Seth zich ook zorgen. Turen was verdwenen, hield op met bestaan. Hij had het laatste jaar

geroepen en gezocht. Geen van zijn verwanten leefde nog. Zij hadden het onderspit moeten delven door de komst van die wezens boven de grond. Was hij nog de enige?

Door een scheurtje in het plafond vielen wat resten grond naar beneden. Hij scheidde wat bindend slijm af, en versterkte de zwakke plek. In zijn bouwsel was de lucht schoon en fris, bijna stofvrij. Hij kroop nog een keer langs de binnenwanden en wreef een snel-drogende laag over het oppervlak. Wat was er nog nodig? Hij begon in te dommelen; hij zou snel in slaap vallen. Seth dacht na. Was er niemand over? Was hij nu de laatste? Had hij wel een grotere ruimte nodig?

Hij rekte een deel van zichzelf uit door de open toegang. Dat deel keek en luisterde behoedzaam. De rest viel in een dankbare sluimering. Hij zou vredig en gelukkig moeten zijn, bewust van het feit dat van een afstand niets te zien was behalve een hoopje aarde. Niemand zou daar aandacht aan schenken. Niemand kon raden wat er onder zat. Geluid! Kluitjes aarde begonnen weer te vallen. En opeens stortte het plafond in.

Het was op een zondagmorgen toen, terwijl ik een fietstas vastzette, een kennis voorbij reed en stopte. Hij was een man die aan de overkant woonde in een begeleid zorghuis voor verstandelijk gehandicapten. Hij was altijd vrolijk gezind en ik geloof niet dat hij ooit dacht dat deze wereld hem iets kon aandoen. Na navraag over mijn directe plannen vroeg hij of hij mee mocht op dit 'wild' avontuur. Ik had geen bezwaar en aanvaardde blij zijn gezelschap. Het was eind juli toen wij op weg gingen. Het asfalt, de zware lucht, de gebouwen en het algemene gevoel van vervuiling voelden aan als vastgebakken door de droge zomer en de langdurige afwezigheid van regen. Het monotone verkeer gonsde gestaag door.

Wij arriveerden bij het veld. Verderop, bij de manege aan de dijk, was een hoop gedoe. Een paard, vernam ik later, was in de grond gezakt en zijn been was zwaar toegetakeld, alsof hij door een roofdier was gebeten. Niemand begreep hoe dat had kunnen gebeuren. Toen mijn kennis het veld zag was hij verrukt. Het groen en de bloemen

tierden in volle weelde langs de oever. Hij liep naar het groepje wilgen en linden alsof hij die wilde omarmen, maar toen bleef hij staan. Hij leek opeens door droefheid aangeslagen, keek omhoog en om zich heen. Hij bukte en onderzocht de boterbloemen en de klaprozen, eerst de een, dan de andere, van heel dichtbij. Toen schudde hij zijn

hoofd en bleef een lange tijd stilstaan. Mijn oude ongemak kwam onheilspellend weer terug.

Toen vroeg ik hem "wat voor veld is dit?" Mistroostig schudde hij weer zijn hoofd.

"Dit is een dodenakker" zei hij.